

متن سخنرانی جناب آقای مهندس روستا

مدیرکل دبیرخانه ستاد ملی توانمندسازی و ساماندهی

سکونتگاه های غیررسمی و دبیر کارگروه بهسازی

مناطق نابسامان شهری

آسیا - اقیانوسیه

عرض سلام، ادب و خیر مقدم دارم خدمت حضار گرامی بویژه مقام عالی وزارت راه و شهرسازی و عضو هیات رئیسه اجلاس مسکن و شهر سازی آسیا - اقیانوسیه جناب آقای مهندس علی نیکزاد، جناب آقای دکتر حسن عبدالهی وزیر محترم امور توسعه شهری جمهوری افغانستان، جناب آقای ویمال ویرا وانسا، وزیر محترم مسکن و خدمات ساختمانی و مهندسی سریلانکا و سفرای کشورهای عضو مقیم تهران، نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی بخصوص جناب آقای مهندس آقایی رئیس محترم کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی، مسئولین و مقامات کشوری، کلیه هیات های اعزامی کشورهای منطقه آسیا - اقیانوسیه و میهمانان ارجمند. امروز ما مفتخریم که میزبان اولین نشست کارگروه تخصصی بهسازی مناطق نابسامان شهری آسیا - اقیانوسیه هستیم.

در حال حاضر برای اولین بار در تاریخ بشر، نیمی از جمعیت دنیا در شهرها زندگی می کنند. چنین پیش بینی می شود که تا سال ۲۰۲۵ بیش از دو سوم این جمعیت ساکن شهرها خواهند بود. در حالی که توسعه شهری یک پدیده جهانی است بیشترین رشد توسعه شهری در کشورهای در حال توسعه مشاهده خواهد شد به طوری که بیش از ۹۰ درصد از شهرنشینان جدید دنیا در این بخش مستقر خواهند بود. این جمعیت، در شهرهای بزرگ کشورهای در حال توسعه متمرکز شده اند به طوری که از هر چهار نفر یک نفر در شهرهایی با جمعیت بیش از ۵۰۰/۰۰۰ نفر و از هر ده نفر یکی در شهرهای با جمعیت بیش از ۱۰ میلیون نفر زندگی می کنند.

شهرها نیروی محرکه رشد اقتصادی هستند و تامین کننده اشتغال و خدمات مختلف بوده و امید بخش ارتقاء کیفیت زندگی هستند. در عین حال، امروزه شهرها شاهد رشد سریع، گسترش وسایل نقلیه موتوری، افزایش محله های پر ازدحام و فقیرنشین هستند که خود می تواند تهدیدی برای بهداشت، محیط زیست و منابع اکولوژیکی به شمار رود و نابسامانی های فوق اقتصاد شهری را به مخاطره انداخته و امکانات زندگی شهری را محدود می سازند.

ارتقاء توسعه پایدا شهری :

شهرنشینی در آسیا - اقیانوسیه بر حسب مقیاس و سرعت پیشروی، مسیری بی سابقه را طی نموده است و شکل توسعه شهری در طی دو دهه آینده انعکاس عمیقی بر رقابت اقتصادی منطقه، پایداری اجتماعی و محیط زیست خواهد داشت. شیوه فعلی زندگی شهری و توسعه شهری در آسیا و اقیانوسیه ناپایدار هستند و هزینه ها و ریسک های مرتبط به طور ناعادلانه توزیع شده اند. هدف برنامه های توسعه شهری منطقه آسیا - اقیانوسیه می بایست بر توسعه پایدار شهری با تاکید بر تقویت بنیان " شهرهای جدید فشرده با رویکرد توسعه درونی " باشد که این امکان را برای شهرهای کوچک و بزرگ در آسیا - اقیانوسیه فراهم می کند تا خودشان را به بهره وری اقتصادی، سیستم های پایدار شهری سازگار با محیط زیست و سیستم های جامع اجتماعی برسانند. منطقه آسیا - اقیانوسیه با رشد اقتصادی در چند دهه گذشته نشان داد که در کاهش فقر موفق گردیده است. اما، این رشد الزاما بهبود کیفیت زندگی برای همگان را تضمین نکرده است.

مسکن برای کم درآمدها

تمام فقرای شهری در آسیا - اقیانوسیه در مناطق نابسامان زندگی نمی کنند و عکس این قضیه نیز صادق است . تمام افرادی که در مناطق نابسامان شهری زندگی می کنند فقیر نیستند. با این حال، کیفیت پایین مسکن و کمبود خدمات اساسی در تمام محلات وجود دارد و نشان از ابعاد فقر شهری است. از دیدگاه برخی از سیاست گذاران، سکونتگاههای نابسامان منحصراً یک معضل می باشد. اما تحقیقات طی سالیان دراز نشان داده است که ساکنان مناطق نابسامان شهری مشارکت کامل در اقتصاد شهری دارند و دارای تنوع فرهنگی و پویایی می باشند. همچنین دارای انرژی، خلاقیت و مهارت می باشند و نباید به این افراد به چشم بیکار، بزهکار و طفیلی شهرها نگاه کرد .

شاخص این مناطق کمبود خدمات پایه، کمبود مسکن، ازدحام، شرایط زندگی نامطلوب، فقدان امنیت تصرف و فقر می باشد. رویکردهایی که می توان برای افراد کم درآمد جهت تهیه مسکن در نظر گرفت شامل: ارتقاء محلات آنان، اسکان مجدد، ساخت مسکن های عمومی توسط دولت و گسترش استراتژی مسکن در شهرها می باشد .

اجلاس وزرای مسکن و شهرسازی آسیا - اقیانوسیه با درک این مهم قصد دارد چالش های شهرنشینی، خانه سازی، مدیریت سکونتگاهها، اهداف توسعه هزاره، فقر شهری و توسعه سکونتگاههای نابسامان شهری را مورد توجه قرار دهد.

در این راستا یکی از کارگروه های پنج گانه اجلاس مذکور به بهسازی بافت های نابسامان شهری اختصاص یافت.

ریاست کارگروه تخصصی بهسازی مناطق نابسامان شهری آسیا - اقیانوسیه در دومین اجلاس وزرای مسکن و شهرسازی آسیا - اقیانوسیه که در تاریخ ۲۲ تا ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۸۷ در تهران برگزار گردید، به جمهوری اسلامی ایران واگذار گردید. شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران به عنوان نهاد سیاست گذار، ناظر و حامی برنامه های بهسازی مناطق نابسامان شهری به نمایندگی از وزارت راه و شهرسازی (دولت جمهوری اسلامی ایران) عهده دار تشکیل یک دبیرخانه دائمی گردید. پس از تشکیل دبیرخانه کارگروه بهسازی مناطق نابسامان شهری در گام های بعدی در اجلاس سوم وزرای مسکن و شهرسازی آسیا - اقیانوسیه که در تاریخ ۳ الی ۵ تیرماه سال ۱۳۸۹ در شهر سولو اندونزی برگزار گردید محورهای مورد فعالیت دبیرخانه مجدداً مورد تاکید قرار گرفت و در بیست و سومین نشست شورای حکام هیئتها که در تاریخ ۲۲ الی ۲۶ فروردین ماه سال ۱۳۹۰ در شهر نایروبی - کنیا برگزار گردید این مهم در اسناد نشست مذکور لحاظ گردید.

برنامه ریزی برای برگزاری نشست مذکور از سال ۱۳۸۸ در قالب تدوین شرح خدمات، تدوین ساختار اجرایی کارگروه در دستور کار قرار گرفت. در سال ۱۳۸۹ مقدمات برگزاری نشست از قبیل راه اندازی سایت کارگروه، تشکیل کمیته ملی با حضور ۱۵ نفر از مدیران اجرایی، متخصصین و نهادهای بین المللی درگیر و همچنین تشکیل کمیته ملی با حضور نمایندگان بیش از ۲۰ دستگاه ذیربط انجام پذیرفت. به حول و قول الهی زحمات ۲ساله همکاران بنده در شرکت مادر تخصصی عمران و بهسازی شهری ایران و سایر دست اندر کاران به نتیجه رسید و این گردهمایی به عنوان نخستین نشست پنج کارگروه اجلاس وزاری مسکن و شهرسازی آسیا - اقیانوسیه برگزار میگردد .

این نشست شامل سه روز جلسات مذاکراتی با حضور معاونین وزراتخانه ها، کارشناسان و مدیران ارشد کشورهای عضو و متخصصین عضو کمیته علمی کارگروه می باشد. محور اصلی مذاکرات کارشناسی علاوه بر ارائه و طرح گزارشات ملی کشورهای منطقه در پیرامون سایر موضوعات مرتبط با اهداف نشست می باشد. در پایان آموخته ها و روشهای اجرایی برتر در قالب تدوین بیانیه و برنامه اجرایی جهت طرح و ارائه در ششمین مجمع جهانی شهری و چهارمین اجلاس وزرای مسکن و شهرسازی آسیا-اقیانوسیه که به ترتیب در شهریور ماه سالجاری در شهر ناپل ایتالیا و در مهر ماه سالجاری در کشور اردن برگزار می گردد جمع بندی می شود.

این نشست فرصت مناسبی برای آشنایی با مقامات و مدیران و کارشناسان و متخصصین کشورهای آسیا - اقیانوسیه در جهت تبادل دانش و تجربه می باشد.

باتوجه به اینکه اصل "مسئولیت پذیری مشترک اما متفاوت" زیربنایی اخلاقی دستور کار ۲۱ توسعه پایدار قلمداد می گردد، انتظار می رود همه کشورهای عضو جهت تحقق این دیدگاه در رابطه با نوسازی بافتهای نابسامان شهری گام بردارند.

امید است یافته ها و نتایج این نشست که بر مبنای بیانیه وزرای کشورهای عضو در اجلاس های قبلی می باشد بتواند تدوین کننده برنامه های اجرایی منطقه ای و تولید اسناد مورد نیاز برای ارتقاء نوسازی و بهسازی بافتهای نابسامان شهری در اجلاس های بعدی وزرای مسکن و شهرسازی آسیا - اقیانوسیه باشد. انتظار می رود کلیه کشورهای عضو با حضور فعال و مشارکت جدی و مستمر به پایدار سازی و استمرار فعالیت های کارگروه کمک کنند تا ضمن نهادینه سازی فعالیتها، این کارگروه بتواند به عنوان نقطه مرکزی هماهنگ کننده تبادل، تجمیع و تعمیم تجارب در حوزه بهسازی مناطق نابسامان شهری آسیا و اقیانوسیه به ایفاء نقش بپردازد. انشا.. که نشست های آتی این کارگروه به صورت دوره ای به میزبانی سایر کشورهای عضو نیز برگزار گردد.

والسلام